

mai desu.— Unde se adună séu se află mai multe persóne la unu locu, precum : în scoli, spitalu, biserici, casarme și altele, este fôrte necesaru, ca ferestele să aibă ventilațiuni séu morisce, prin care aerulu se împrospetéză necontentitu.—

---

41. Despre îmbrăcăminte. Hainele potrivite ajută multu la sănătate ; pe când cele prea gróse, prea subțiri séu prea strênte, suntu vătămătóre sănătăței ; pentru aceea trebuie a le avè bine potrivite pe corpu și dupè timpu.— Cine voesce să nu-i fie frigu érna, când âmblă pe afară, ce trebuie să facă ?— Dar' véra póte âmblă cine-va cu haine gróse ?— Hainele prea gróse, purtându-se în timpulul verei, slăbescu corpu prin multa sudóre ce scotu din elu ; ér' cele subțiri, purtându-se în timpulul ernei, causéză receli periculóse și junghiuri. Hainele blănite și căciulele cele gróse, suntu bune numai pentru ómenii drumeți, la vreme de érnă.— Ori-ce îmbrăcăminte fiindu prea strêntă, este vătămătóre sănătăței. Cine voesce să nu aibă bătături la picióre, ce trebuie să facă ?— Corsetele și alte lucruri, cu care femeele își strîngu corpu ca să-lu facă mai delicatu, suntu cu totulu vătămătóre sănătăței. Dintre tóte părțile corpului, picióarele și stomaculu au cea mai mare nevoie de căldură, în timpulul ernei ; pentru aceea trebuie a ne îngriji, ca să avemu pentru încinsu unu briu séu o curè lată ; ér' pentru picióre, să avemu ciobote bune și călçiuni séu oghel gróse.

---

43. Mórtea lui Michaiu. Dupè cumplita luptă de la Călugăreni și alungarea Turciloru din țéră, trecusse 4 ani ; în acestu timpu, Michaiu nu încetă de-a se bate necontentitu cu Turcii. Însă în Transilvania, acum, Sigismud Batori, dădusse domniea Călugărului Andrei Batori, vărului séu ; ér' în Moldova se făcusse domnu, Irimiea Movilă, cu ajutorulu Poloniloru. Andrei Batori, porunci lui Michaiu să se împace cu Turcii ; căci altu-feliu, elu nu-i va mai da ajutoru ; ci va veni să-i facă resboiu și să-i iee țéra. Ér' Michaiu îi respunsă : Dacă din călugăru te-ai făcutu pașă turcescu, voi veni eu să te facu ér' creștinu. Andrei Batori, sciindu ce póte Michaiu în resbóe, trâmíssă degrabă poffire lui Irimiea Movilă, Domnulu Moldovei, ca să-i vină într-ajutoru. Movilă, avându ură asupra lui Michaiu, ca și Polonii ce-lu pussesseră domnu în Moldova, promissă ajutoru lui Batori. Dar' Michaiu auđendu de acéstă, disse : Îi voi bate și pe-amêndoi. Apoi îndată își strênsă armata și întră în Transilvania. Andrei Batori, auđendu de acéstă grabnică venire, se spăriè și trâmíssă să cêră pace de la Michaiu. Însă Michaiu, sciindu că acéstă pace va tinè numai pêne va veni ajutoru lui Batori de la Moldoveni, nu primi ; ci mersă înnavte. Și în ziua de 28 Octobre 1599, fu unu cumplitu resboiu între Români lui Michaiu și Transilvaneni. Michaiu prin curagiulu séu, învinsă ; ér' Andrei Batori, lăssă totulu și fugi singuru prin codri, unde și muri, ucisu de nisce pëdurari. Dupè acestu resboiu, Michaiu mai îmulfîndu-și armata și cu Transilvaneni, trecù în Moldova asupra lui Irimiea Movilă.

Sigismund Batori, cum auđi de uciderea vărului séu, Andrei Batori,